

Sygn. akt IV U 352/23

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2023r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

na posiedzeniu niejawnym w składzie:

Przewodniczący: sędzia Dorota Załęska

po rozpoznaniu sprawy z odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

z 29.06.2023r., Nr (...)

o wysokość emerytury

w przedmiocie wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu

postanawia:

odmówić ustanowienia pełnomocnika z urzędu dla J. S..

Sygn. akt IV U 352/23

UZASADNIENIE

Decyzją z 29.06.2023r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił J. S. ponownego ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 114 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS.

Nie podzielając powyższej decyzji w/w złożył odwołanie, wnosząc o: zmianę decyzji poprzez ponowne przeliczenie emerytury z uwzględnieniem podstawy wymiaru składek za okres od 1.10.1987 – 10.04.1990 jako połowy najniższego wynagrodzenia w gospodarce społecznej za każdy miesiąc, przeprowadzenie dowodu z przesłuchania skarżącego dla wykazania faktu, że w okresie od 1.10.1987 – 10.04.1990, w oparciu o umowę agencyjną zawartą z (...) w K. z/s w Z. prowadził punkt sprzedaży dywanów, na fakt otrzymywanego wynagrodzenia, opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, osiągania dochodu co najmniej połowy najniższego wynagrodzenia w gospodarce społecznej, przyczyn rozwiązania umowy agencyjnej, dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów, tj. treści wyroku SA w Katowicach z 21.11.2022r. z uzasadnieniem dla wykazania faktu uwzględnienia przez sąd odwołania w analogicznym stanie faktycznym. W odwołaniu zawarto także wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu wskazując, że jego udział w niniejszym postępowaniu jest konieczny, a odwołujący nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia pełnomocnika bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Jak wynika z oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, J. S. pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym wraz z żoną. Jego źródłem utrzymania jest emerytura w wysokości 3750zł./m-c. Emerytura żony wnioskodawcy wynosi 3650zł./m-c. Wnioskodawca ma oszczędności, tj. lokata 160.000zł., lokata 135.000zł. Nieruchomość przeznaczoną do stałego zamieszkiwania stanowi dom o powierzchni 120m² o wartości ok. 400 tys. zł. W skład majątku wchodzi także zalesiona działka o pow. 0,5ha, ugór o pow. 0,5ha. Zobowiązania stałe i wydatki obejmują miesięcznie: energię - 300zł., opał - 500zł., ubezpieczenia 300, paliwo - 300zł., koszty leczenia - 1500zł., rehabilitację - 800zł., żywność - 1800zł., ubiór - 400zł., drobne naprawy - 300zł., kosmetyki - 100zł., chemia gospod. - 100zł., kultura - 400zł., poza tym wakacje - 3000zł./rok.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 117 § 2 k.p.c. osoba fizyczna, nie zwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Tym samym ustanowienie pełnomocnika z urzędu stanowi pomoc państwa dla osób, które z uwagi na ich szczególnie trudną sytuację materialną nie mogą ponieść kosztów pomocy prawnej pełnomocnika z wyboru bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny.

Podkreślenia wymaga, iż udzielenie pełnomocnika z urzędu, opłacane jest tymczasowo, a najczęściej i ostatecznie, ze Skarbu Państwa. Jest to instytucja wyjątkowa, której nie można interpretować rozszerzająco, rozciągając jej stosowanie na sytuacje, nie spełniające jej dyspozycji.

Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które z uwagi na ich trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. Ubiegający się o taką pomoc winien więc w każdym wypadku poczynić oszczędności we własnym zakresie, a dopiero gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające - może zwrócić się o pomoc państwa. Pamiętać przy tym należy, iż zwolnienie osoby fizycznej z obowiązku uiszczenia przez nią opłaty sądowej (ew. przyznania pełnomocnika z urzędu) może prowadzić do sytuacji, w której dochodzenie swych racji na drodze postępowania sądowego - zwłaszcza w razie przegrania sporu przez osobę zwolnioną od kosztów sądowych - następuje na koszt Skarbu Państwa, a więc wszystkich podatników. Dlatego też zwolnienia mogą być stosowane w sytuacjach wyjątkowych, gdy istnieją uzasadnione powody do przerzucenia ciężaru dotyczącego danej osoby na współobywateli. Z ich bowiem środków pochodzą dochody budżetu państwa, z których pokrywa się koszty postępowania sądowego w razie zwolnienia skarżącego z obowiązku ich ponoszenia (tak SN w postanowieniu z 19.03.2010r., II PZ 34/09).

Oceniając zasadność wniosku odwołującego o ustanowienie pełnomocnika z urzędu należy stwierdzić, że wbrew twierdzeniom wnioskodawcy, jego sytuacja materialna umożliwia mu poniesienie bez uszczerbku dla utrzymania rodziny kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego. Wnioskodawca jest emerytem, jego miesięczny dochód z tytułu emerytury wynosi 3750zł. Nie można również pominąć faktu, iż odwołujący posiada oszczędności, które niewątpliwie wystarczyłyby na pokrycie kosztów wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika. Zdaniem Sądu niniejsza sprawa nie jest także skomplikowana pod względem faktycznym i prawnym. Sprowadza się do oceny podstaw przeliczenia emerytury. Dodatkowo zwrócić należy uwagę na treść przepisu art. 5 k.p.c., zgodnie z którym w razie uzasadnionej potrzeby sąd może udzielić stronom występującym w sprawie bez profesjonalnego pełnomocnika niezbędnych pouczeń co do czynności procesowych.

W tym stanie rzeczy, orzeczono jak w sentencji.